

SON VERGİ PAKETİ İLE NELER GELİYOR, NELER DEĞİŞİYOR ?

Vergi mevzuatımızın yeniden yapılandırılması sürecinde özellikle son 1,5 yıl içerisinde oldukça kapsamlı vergi paketleri büyük bir hızla hazırlanarak yasallaşmış bulunmaktadır. Söz konusu kapsamlı değişiklikler, 4811 sayılı Vergi Barışı Kanunu ile başlamış olup, süreç bunu takiben çıkarılan 4842, 5024, 5035 ve 5228 sayılı Kanunlarla devam etmiştir.

Maliye Bakanlığı'nca 17.12.2004 tarihi itibarıyla TBMM'ne sevk edilen "Vergi Kanunlarının Yeni Türk Lirasına Uyumu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı" da, gerek vergi sisteminin yapılandırılması süreci çerçevesinde, gerekse Yeni Türk Lirasına geçişin vergilendirmede yaratacağı bir takım sorunların veya değişiklik ihtiyaçlarının giderilmesi amacıyla hazırlanmıştır.

Bu yazımızın konusu da yürürlük ve yetki maddeleri de dahil olmak üzere toplam 46 maddeden oluşan ve yazımızın yayınlandığı günlerde yasalaşması beklenen son vergi paketi ile vergi mevzuatımızda yapılacak olan değişikliklerin özetle tanıtımı olmaktadır.

I- DAMGA VERGİSİ, HARÇLAR VE BELEDİYE GELİRLERİ KANUNLARINDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER:

1- Pul yapıştırılması şekliyle damga vergisi ödeme usulü 01.01.2005 tarihinden itibaren kaldırılmaktadır. Buna paralel olarak damga vergisine tabi olan ancak uygulamada güncelliğini yitirmiş bazı unsurlar damga vergisi kapsamı dışına çıkarıldığı gibi, damga pulu yapıştırmak suretiyle vergi ödeme yönteminin kaldırılmış olması nedeniyle damga vergisi uygulama imkanı kalmayan bazı durumlar da damga vergisi kapsamı dışına çıkarılmaktadır.

2- Gerçek kişilerin ticari, zirai ve mesleki faaliyetleri ile ilgisi olmaksızın kendi aralarında düzenledikleri ve resmi dairelere veya noterlere ibraz edilmeyen sözleşmeler ile basit usulde vergilendirilen mükellefler tarafından işyeri olarak kullanılmak üzere kiralanan taşınmazlara ilişkin kira kontratları 01.01.2005 tarihinden itibaren damga vergisinden istisna edilmektedir.

3- 492 sayılı Harçlar Kanunu kapsamında sürücü belgeleri nedeniyle tahsil edilen harçlar, sürücü belgelerinin sınıflarına göre 50 YTL – 250 YTL aralığında yeniden belirlenmekte, bu kapsamda otomobil kullanmak için şart olan ve en yaygın ehliyet türü olan B sınıfı sürücü ehliyetlerinden alınacak olan harç tutarı 01.01.2005 tarihinden 150 YTL olarak belirlenmektedir.

4- Yazılı ve uygulamalı sınav için ayrı ayrı tahsil edilen "sürücü belgesi sınav harçları", sürücü belgesi almak isteyen vatandaşlarımıza kolaylık sağlamak ve bürokrasiyi azaltmak amacıyla yürürlükten kaldırılmaktadır.

5- Organize sanayi bölgelerinde gayrimenkullerin yatırımlara uygun hale getirilmesi için yapılacak ifraz, taksim ve birleştirme işlemleri de tapu harcından istisna edilmektedir.

6- Belediye Gelirleri Kanununda yapılan değişiklikler ile ilan ve reklam vergisi, çevre temizlik vergisi, eğlence vergisi tutarları ile işgal, muayene ve bina inşaat vb. harçlarının tarifeleri yeniden düzenlenmektedir. Örneğin bu kapsamda 01.01.2005 tarihinden itibaren konutlara ait çevre temizlik vergisi, su tüketim miktarı esas alınmak suretiyle metreküp başına büyükşehirlerde 15 YKr, diğer yerlerde 12 YKr olarak hesaplanacaktır.

7- Kurumlar Vergisi Kanununun eski Geçici 28, yeni 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (12) numaralı bendi kapsamındaki işlemler nedeniyle düzenlenen kağıtlara ilişkin damga vergisi ve harç istisnası ile bu işlemler dolayısıyla bankaların lehine kalan paralar için uygulanan BSMV istisnası ilgili Kanunlara yeni hükümler eklenmek suretiyle sürekli hale getiriliyor.

II- GELİR VERGİSİ KANUNU'NDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER :

1- **Menkul kıymet alım-satımı** sonucunda oluşan değer artış kazançlarının vergilendirilmesinde kapsam **01.01.2006** tarihinden itibaren genişletiliyor. Bu kapsamda **hisse senetlerinin** borsaya kayıtlı olması durumunda 3 ay, borsaya kayıtlı olmaması durumunda ise 1 yıl elde tutulduktan sonra satışında ortaya çıkan kazancın vergiye tabi olmamasına yönelik düzenleme kaldırılmaktadır. Diğer taraftan değer artış kazançları için halen 12 milyar TL olarak uygulanan istisna tutarı da menkul kıymet alım-satımı sonucunda oluşan değer artış kazançları kaldırılmakta, diğer değer artış kazançları içinse 6.000 YTL' ye indirilmektedir. Aynı tarihten itibaren değer artış kazançlarının tespitinde yararlanılabilen maliyet bedelinin **TEFE oranında endekslenmesi de sadece artış oranının % 10 veya üzerinde olması şartıyla mümkün olabilecektir**, aksi takdirde söz konusu olmayacaktır.

2- GVK'nun 89. maddesinin (b) bendinde yer alan, mükellefin kendisi, eşi ve küçük çocuklarına ilişkin olarak yapılan **eğitim ve sağlık harcamaları** nedeniyle gelir vergisi beyannamesinde beyan edilen gelirlerden indirim olarak dikkate alınabilecek azami tutar söz konusu fıkrada belirtilen şartlarla 01.01.2005 tarihinden itibaren "beyan edilen gelirin % 5'inden" "beyan edilen gelirin **% 10'una**" çıkarılmaktadır.

3- **GVK'nun Geçici 55. maddesinde yer alan istisnanın** uygulama süresi menkul sermaye iratlarına ilişkin yeni vergilendirme sisteminin yürürlüğe gireceği 01.01.2006 tarihine kadar uzatılıyor. Bu şekilde ticari işletmeye dahil olmamak ve tevkif suretiyle vergilendirilmiş olmak şartıyla 2005 yılında da elde edilen mevduat faizleri, repo kazançları, özel finans kurumlarından ve yatırım fonu katılma belgelerinden elde edilen kar payları için tutarı ne olursa olsun beyanname verilmeyecektir.

4- **GVK'nun Geçici 59. Maddesinde yer alan** devlet tahvilleri ve hazine bonolarının faiz gelirleri ile bunların vadesinden önce elden çıkarılmasından sağlanan kazançların toplamına uygulanan maktu istisnanın uygulama süresi de 2005 yılında ihraç edilecek kamu kağıtlarını da kapsayacak şekilde 2007 yılı sonuna kadar uzatılmaktadır.

5- Devlet tahvilleri ve hazine bonolarının faiz gelirleri için halen **% 0** oranında uygulanmakta olan **gelir vergisi stopajının** oranı, **01.02.2005** tarihinden itibaren **%15** 'e çıkarılıyor.

6- GVK'nun 76/2. maddesinde yer alan ve bir kısım menkul sermaye iratlarının beyan edilecek tutarlarının hesabında kullanılan **indirim oranı** (enflasyondan arındırma) uygulamasına da 01.01.2006 tarihinden itibaren son veriliyor.

7- Basit usulde vergilendirilen gelir vergisi mükelleflerinin, yeni ödeme kaydedici cihaz almaları halinde bunların bedellerini vergiye tabi kazançlarının tespitinde defaten indirim konusu yapmalarına imkan sağlanıyor.

8- GVK'nun 103. maddesinde yer alan gelir vergisi tarifesi YTL' ye uyumlu bir hale getiriliyor. Yine artan oranlı tarife de yapılan değişiklik ile **en üst dilime uygulanan vergi oranı % 45' den % 40' a indiriliyor**.

9- GVK'nun 40 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (10) numaralı bendinde ve 89 uncu maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendinde yer alan "gıda maddelerinin" ibaresi, "gıda, temizlik, giyecek ve yakacak maddelerinin" şeklinde değiştirilmek suretiyle mükelleflerce fakirlere yardım amacıyla **gıda bankacılığı** faaliyetinde bulunan dernek ve vakıflara bağışlanan gıda maddelerinin yanı sıra **temizlik, giyecek ve yakacak** maddelerinin de maliyet bedellerinin gider olarak matrahtan indirimine olanak sağlanıyor.

10- Yazımıza konu Kanunun yayımını izleyen ay başından itibaren (Büyük bir olasılıkla **01.02.2005** tarihinden itibaren), bankalar ve aracı kurumlara, takvim yılının üçer aylık dönemleri itibarıyla;

a) Alım satımına aracılık ettikleri menkul kıymetler ile diğer sermaye piyasası araçlarının alış ve satış bedelleri arasındaki fark,

b) Alımına aracılık ettikleri menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası araçlarının itfası halinde alış bedeli ile itfa bedeli arasındaki fark,

c) Menkul kıymetlerin veya diğer sermaye piyasası araçlarının tahsiline aracılık ettikleri dönemsel getirileri (herhangi bir menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracına bağlı olmayan),

üzerinden yüzde 15 oranında vergi tevkifatı yapma zorunluluğu getiriliyor.

11- GVK'na eklenen Geçici 68. madde hükmü çerçevesinde 31/12/2010 tarihine kadar Türkiye Jokey Kulübünce organize edilen yarışmalara katılan atların jokeyleri, jokey yamakları ve antrenörlerine ücret olarak yapılan ödemeler üzerinden yüzde 20 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılacaktır.

III- KURUMLAR VERGİSİ KANUNU'NDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER :

1- KVK'nun geçici 28. maddesinde yer alan ve yürürlüğü 31.12.2004 tarihinde sona eren hükmü çerçevesinde, "kurumların, en az iki tam yıl süreyle aktiflerinde yer alan iştirak hisseleri ile gayrimenkullerinin satışından doğan ve sermayeye eklenmesine karar verilen kazançlarına " ilişkin geçici süre ile uygulanan istisna, KVK'nun 8 inci maddesine eklenen 12. bent ile **sürekli** hale getiriliyor.

Yine aynı istisna uygulamasında yapılan değişiklikler ile 01.01.2005 tarihinden itibaren ;

a)- Eski uygulamada satışın yapıldığı yıl sonuna kadar gerçekleştirilmesi gereken sermayeye ilave edilme işleminin, bundan böyle satışın yapıldığı yılı izleyen **ikinci takvim yılının sonuna kadar** gerçekleştirilmesi mümkün olabilecektir.

b)- İstisna uygulamasında bankalara borçlu durumda olanlar ile bunların kefillerinin bu borçlara karşılık bankalara devrettikleri gayrimenkul ve iştirak hisseleri ile bankaların alacaklarına karşılık iktisap ettikleri gayrimenkul ile iştirak hisselerinin satışında **iki tam yıl süreyle elde tutulma şartı** aranmayacaktır.

c)- Kooperatiflerde fon hesabında tutulan kazançların süresiz olarak işletmeden çekilemeyeceğine ilişkin düzenleme diğer sermaye şirketlerinde olduğu gibi **beş yıl** ile sınırlandırılmıştır.

2- Bahse konu Kanun Tasarısının Geçici 2. maddesine göre; 1/1/2005 - 31/12/2010 tarihleri arasında uygulanmak üzere, hisseleri kısmen veya tamamen Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna ait olan bir bankanın bilanço değerlerinin Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından devralınması halinde, devir veya birleşmeden doğan kazançlar kurumlar vergisinden müstesna olacaktır.

IV- KATMA DEĞER VERGİSİ VE ÖZEL TÜKETİM VERGİSİ KANUNLARINDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER :

1- KDV Kanunu'nun genel esasları çerçevesinde bağışlamaya konu edilen mallara ilişkin yüklenilen katma değer vergileri indirim konusu yapılamaz iken, KDVK' na eklenen Geçici 23. madde hükmü ile hem **Milli Eğitim Bakanlığı'na bilgisayar ve donanımlarının bedelsiz teslimleri ile bunlara ilişkin yazılım teslimi ve hizmetleri**, bu mal ve hizmetlerin bağışı yapacak olanlara teslim ve ifası 31/12/2010 tarihine kadar **katma değer vergisinden istisna** edilmiş, hem de bu kapsamda yapılan teslim ve hizmet ifaları için yüklenilen vergiler, vergiye tâbi işlemler nedeniyle hesaplanan vergiden indirilmesine olanak sağlanmaktadır.

2- Öteden beri **KDVK'nun Geçici 10. Maddesi** hükmü çerçevesinde gayrimenkul ve iştirak hisseleri satış kazançlarına ilişkin olarak geçici süre ile uygulanan ancak yürürlüğü 31.12.2004 tarihinde sona eren KDV istisnası da, KDVK'nun 17 nci maddesinin (4) numaralı fıkrasına eklenen (r) bendi ile sürekli hale getiriliyor.

Yine aynı istisna uygulamasında yapılan değişiklikler ile 01.01.2005 tarihinden itibaren ;

a)- KDV istisnası uygulaması açısından kazancın sermayeye ilave şartı yeni düzenlemede yer almıyor.

b)- Bu istisna kapsamında satışa konu edilen kıymetlerin iktisabında yüklenilen ve teslimin yapıldığı döneme kadar indirim yoluyla giderilemeyen katma değer vergisi, teslimin yapıldığı hesap dönemine ilişkin gelir veya kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak dikkate alınabilecektir.

c)- İstisna uygulaması, bankalara borçlu olanların ve kefillerinin borçlarına karşılık gayrimenkul ve iştirak hisselerinin (müzayede mahallerinde yapılan satışlar dahil) bankalara devir ve teslimlerini de kapsayacak şekilde genişletilmektedir.

3)- **KDVK'nun Geçici 21 inci maddesinde** yer alan ve 31.12.2004 tarihine kadar uygulanması gereken Karayolları Genel Müdürlüğüne yapılacak taşınmaz mal teslimleri ile Orman Genel Müdürlüğü döner sermaye sabit kıymetlerinde kayıtlı tapulu taşınmaz malların teslimlerine ilişkin istisnanın da uygulama süresi **31.12.2006** tarihine kadar uzatılmaktadır.

4)- KDVK'nun 17 nci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (b) bendinde yer alan **gıda bankacılığı** faaliyetinde bulunan dernek ve vakıflara bağışlanan gıda maddelerinin bedelsiz teslimlerine ilişkin istisnanın kapsamı, **temizlik, giyecek ve yakacak** maddelerinin de bedelsiz teslimlerini de içerecek şekilde genişletilmektedir.

5)- Özel Tüketim Vergisi Kanunu eki (I) ve (III) sayılı listelerde Türk Lirası olarak yer alan maktu vergi tutarları 01.01.2005 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere Yeni Türk Lirası (YTL) cinsinden yeniden belirlenmektedir.

6)- Özel Tüketim Vergisi Kanunu eki (II) sayılı listedeki kayıt ve tescile tabi araçların ilk iktisap tarihinden itibaren **beş yıl içinde** 87.02 tarife pozisyonundaki **minibüse**

dönüştürülmesi halinde, daha önce ödenen vergi mahsup edilmek suretiyle bu malların ilk iktisabındaki matrah esas alınarak değişiklik uyarınca adına kayıt ve tescil işlemleri yapıldıktan sonra, değişikliğin kayıt ve tescili tarihinde minibüs için geçerli olan oran üzerinden ÖTV alınması öngörülmektedir.